

HISTORIA I KULTURA ZIEMI SŁAWIEŃSKIEJ

Tom XVI

HISTORIE (NIE)ZAPOMNIANE

HISTORIA I KULTURA ZIEMI SŁAWIEŃSKIEJ

T. XVI

FUNDACJA „DZIEDZICTWO”

HISTORIA I KULTURA ZIEMI SŁAWIEŃSKIEJ

TOM XVI

HISTORIE (NIE)ZAPOMNIANE

Redakcja:

WŁODZIMIERZ RĄCZKOWSKI
JAN SROKA

SŁAWNO–DARŁOWO 2025

Włodzimierz Rączkowski, Jan Sroka (eds.), *Historia i kultura Ziemi Sławieńskiej*, t. 16: *Historie (nie)zapomniane* [History and Culture of the Sławno region, vol. 16: (Un)forgotten histories]. Fundacja „Dziedzictwo”, Sławno–Darłowo 2025, pp. 350. ISBN: 978-83-971211-3-3. Polish texts with German summaries.

© Copyright by Włodzimierz Rączkowski, Jan Sroka 2025

© Copyright by Authors

Na okładce: Otto Kuske, *Nad Wieprzą 1944*, akwarela, 50 × 60 cm

Tłumaczenia na język niemiecki: *Brigida Jerzewska*

Redaktor: *Katarzyna Muzia*

Skład i łamanie komputerowe: *Eugeniusz Strykowski*

Publikację wydano przy finansowym wsparciu Urzędu Miejskiego w Darłowie
oraz Starostwa Powiatowego w Sławnie

Wydawca/Herausgeber: Fundacja „Dziedzictwo”,
76-100 Sławno, ul. Mielczarskiego 7/5

ISBN 978-83-971211-3-3

Druk/Druck: Drukarnia „BOXPOL”, 76-200 Słupsk, ul. Wiejska 25
tel. 48 59 8424371 email: boxpol@post.pl, www.boxpol.pl

Spis treści

WŁODZIMIERZ RĄCZKOWSKI (Poznań), JAN SROKA (Sławno), <i>Wymiary historii</i>	7
BARTOSZ ŻYLUK (Zalasewo), <i>Kamień z krzyżem laskowanym – znalezisko koło Smardzewa</i>	11
MACIEJ SZUKAŁA (Szczecin), <i>Szczątkowo zachowane akta Starostwa Powiatowego w Sławnie (Landratsamt Schlawe) w zasobie Archiwum Państwowego w Szczecinie</i> .	37
JÓZEF LINDMAJER (Słupsk), <i>Przegląd inwestycji drogowych na terenie ziemi sławieńskiej od początku XIX do początku XX wieku</i>	45
KACPER PENCARSKI (Słupsk), <i>Wybrane problemy organizacyjno-finansowe budowy i rozbudowy sieci drogowej powiatu sławieńskiego (Kreis Schlawe) w XIX i XX wieku (do 1939 roku)</i>	87
JÓZEF LINDMAJER (Słupsk), <i>Uwagi do dziejów kolejnictwa na terenie ziemi sławieńskiej do końca wojny 1914–1918</i>	137
EWA GWIAZDOWSKA (Szczecin), <i>Upamiętniając Pomorze, uwiecznili siebie – dwaj pomorscy artyści Rudolf Hardow i Otto Kuske</i>	159
ZBIGNIEW SOBISZ, OLIVIA FIRLONG-LAUDA (Słupsk), <i>Flora naczyniowa z lat 1881–1942 z terenu byłego powiatu sławieńskiego w zbiorach Herbarium Slupensis SLTC</i>	197
RENATA POTOMSKA (Darłowo), <i>Losy dzieci z Podlasia. Pomorska opowieść po latach</i> .	219
MARIA POPRAWSKA (Sławno), <i>80 lat mniejszości romskiej w Sławnie</i>	233
RENATA POTOMSKA (Darłowo), <i>Na styku epok / pokoleń, czyli śladami bardziej i mniej oczywistych elementów krajobrazu Darłowa</i>	253
WALDEMAR PARUS (Darłowo), <i>Samodzielna Eskadra Lotnictwa Rozpoznawczego Wojsk Ochrony Pogranicza</i>	265
MAŁGORZATA ŚWIĄTKOWSKA (Darłowo), <i>Miejskie Gimnazjum im. Stanisława Dulewicz w Darłowie</i>	295
DOMINIKA PIOSKOWIK (Brema), <i>Ale jazda – jedziemy nad morze! O plenerze wędrujących czeladników w Sławnie – retrospekcja po 25 latach</i>	319
Indeks osób i nazw osobowych	339
Indeks nazw geograficznych	345

Indeks osób i nazw osobowych

- Abraszek Roman 289
Adamska D. 30
Awtuszewski A. 179
- B**
Bading Stefan 330, 335
Baldys P. 9
Bannier Alfred 161, 213, 214, 217
Bańkowsy 219, 231
Barteld Georg 160
Barteld Hedwig 160
Bartosz Adam 238, 249
Bayerström von 66
Becker Johannes 28, 30, 31
Below Friedrich Georg Wilhelm von 41
Below Heinrich von 150
Białożył Dariusz 259, 260
Białożył Zbigniew 259, 260
Bieberstein 29
Bieberstein Ludwig Friedrich von 30
Biedenfeld F. 12
Bieniecki Ireneusz 266, 269, 271, 273, 274, 281, 282, 287
Biernat A. 53, 54, 60, 70, 138, 141, 145–150
Binder Bernhard 330, 335
Bindewald 149
Birr Hugon 175
Bismarck Otto von 147, 164
Bismarck von 190
Blöhm Arno 330, 335
Bloss Heiner 177
Blumenthal von 39
Boccone Silvio 198
Bodelschwingh Karl von 60
Boehn S. 26, 28, 30
Bogusław VIII 27
Bogusław IX 27
Bogusław X 31
Bogusław XIV 47
Böhn von 40
Bojke Arleta 315
Bolesław Chrobry 20
Bonin von 62
Bonin Wilhelm Friedrich Fürchtegott von 54, 58
Borchmann Heinz 230
Borowik Józef 220
Borowik Marianna 220
Borowikowie 219, 220
Borowska Teresa 302, 308
Brummit R.K. 199, 204
Brünnow 29
Brünnow Claus von 30
Brzozowska Małgorzata 310, 314
Burano 248
- C**
Charuta-Kojkoł J. 9
Chelchowski Hilary 234
Chłodziński Andrzej 23, 24
Chojecka J. 51–53
Chojnacka Krystyna 245, 246
Chojnacki Ludwik 245
Chojnacki R. 241, 242
Cibo Gherardo 197
Cieślak Józef 289
Cieślik Paweł 315
Cullen J. 199
Curie-Skłodowska Maria 102
Cyrankiewicz Józef 234
Czapliński W. 50
Czarnecki Stanisław 289
Czechowicz K. 238
Czerniak Justyna 330, 335

- Dahme Christian 330, 335
Dajczak Edward 315
Dajdok Z. 201
Delbrück Klemens 149
Dębicki Mieczysław 284
Dieterici K.F.W. 64
Dix A. 137, 140, 141, 144, 146, 148
Długosz Jan 20
Dobrowolska Ewa 221
Dobrowolska Irena (z d. Opuszeko) 221–224
Dobrowolska Mirosława 221–223
Dobrowolski Jerzy 222
Dobrzycki Tadeusz 267, 273, 274
Dobrzycki Waldemar 273
Dobużyński Zbigniew 266, 272, 274, 276, 278, 279, 281, 282, 287
Doliński Leszek 316
Domańska Ewa 8
Domański M. 9
Domińczak H. 266
Drenkhahn Thomas 330, 335, 336
Drewniak B. 149, 155
Dreyfeldt Alfred 213, 214, 217
Drobnik J. 197
Drużyńska Jolanta 234
Drzewucka Krystyna 231
Dudek Czesław 278, 279, 281
Dulewicz Piotr 298
Dulewicz Stanisław 295, 298, 304, 316–318
Dziwisz Stanisław 310
- Engel H.-U. 188
Engelmann B. 137
Eysymintt R. 245
- Ferenc T. 9
Ficowski Jerzy 234, 251
Firlong-Lauda Oliwia 197
Flottwell Eduard von 70
Frankiewicz Bogdan 39
Fritzen C. 93
Fritz Heide 326, 330, 335
Fryderyk Wielki IV 138
Fryderyk Wilhelm 47, 178
Fryderyk Wilhelm III 51
- Gabrowski Marian 12, 13
Gac Marian 289
- Gaziński R. 50
Gersdorff 145
Gertruda św. 31
Ghantus Ferdinand 330, 335
Ghini Luca 197
Glagau Max von 91, 150
Glasenapp Peter von 23
Gleichen Herman von 27
Głowa Wilhelm 277
Godlewski Jerzy 273, 277–279
Godula Ewa 222
Gomułka Władysław 234
Goryński G. 286
Górecki Zbysław 309
Górski T. 291
Grape Friedrich Siegmund von 30
Grassmann Robert 40
Grejman Tadeusz 287
Grevelhörster Resi 327
Grohnwald Johanna 160
Grossbruchhaus Michael 330, 335
Gross Wilhelm 8, 324, 333
Grube Willy 177
Grykień-Misiał K. 296, 303–305, 307, 308, 311, 312
Grzesiuk Ryszard 289
Gutsche Edda 159, 167
Gwiazdowska Ewa 159
- Haber von 94
Hamerling Artur 312
Hammerstein-Loxten Hans von 150
Hardenberg 37
Hardow Johann 160
Hardow Rudolf 159–161, 163–165, 167–177, 193, 194, 196,
Hardt Willi 161
Hasse Ernst 213, 214, 217
Heinemann O. 23, 24
Helfer Janusz 238
Hemptenmacher E. 54
Hemptenmacherowie 254
Hering Christian Benjamin 176
Heydebreck Piotr von 24, 25
Heydebreck von 24
Heydt August von 61
Hildebrandt Curt 177
Hirsch J. 96

- Hoffmann Hulda 178
Holsten R. 23, 27
Holzfuss Ernst 199, 213, 214, 217
Homann Georg Gotthilf Jacob 198
Hooch de Pieter 164
Hoogeweg H. 23, 26, 27
Hoyer V. 47, 57, 61, 65, 66, 69, 71
Huber Barbara 330, 335
Huber Robert 330, 335
Huth Sebastian 327, 330, 335
- Ihnatowicz I. 52–54, 60, 63, 67, 70, 72, 138, 141, 145–150
Itzenplitz Heinrich von 146
Izydorek Ireneusz 198
- Jackowiak B.** 213
Jacobus Smarzowe 24
Jagielski Jan 290
Jakimowicz-Ostrowska I. 9
Jan Fryderyk 174
Janicka D. 214
Janiczak Adela 297, 298, 301, 302, 306, 307, 310, 313–315
Jan Paweł II 104, 310
Jaśko 28
Jaźwińska Dorota 257
Jaźwińska Ewa 314
Jaźwiński Józef 258, 259
Jędrychowski Stefan 234
Juan Carlos 21
- Kaczkowska Waleria** 309
Kaczyński Lech 309
Kaffke Patrycja 257, 258
Kamecke (Kameke) Carl Albert Carsius (Carisius) von 62
Kamecke von 58, 62
Kameke Jürgen Daniel von 30
Kameke Peter von 30
Kamoś Rene 290
Kanenberg z Garbna 70
Kapelusznik Sławomir 282
Karl Otto 213, 214, 217
Karol V 21
Kasperek Janusz 309
Kästner Michael 330, 335
Katafiasz T. 51
- Katheininger Alois 330, 335
Kazimierz VI 28
Kaźmierczakowa R. 213
Kački Z. 201
Kemeke 29
Kittel Roman 330, 335
Kleczewski Józef 228
Kleist von 40, 53, 55, 62
Klempin R. 22
Klenz C. 141
Klimowicz Arkadiusz 298
Klinggräff H. 199
Kmieciek T. 291
Knapieński Józef 278, 279, 287
Kobelt Immo 326, 329, 330, 335, 336
Kochanowski Jan 297
Kohlhoff Karl Friedrich 199, 213, 214, 217
Kolańska Janina 299, 302, 303, 305
Kołodziejski Eugeniusz 278, 279
Konieczny Tadeusz 259, 260
Kontowski Konstanty 159, 259
Koralewska Ewa 308
Korfanty 178
Kosanke 94
Kowalski Jerzy 278, 279, 281, 287
Kowalski L. 266
Kozak Z. 266
Kozieł A. 199
Krasuski R. 283
Kratz 40
Krause Hermann 213, 214, 217
Krause Martin 24
Kreft E. 296, 303–305, 307, 308, 311, 312
Krüger G.H. 54
Krüger J. 28
Krummel 29
Krummel Georg von 30
Kucharczyk G. 63
Kuczarski Józef 289
Kuczyńscy 219
Kudłacz Henryk 289
Kühn Max 177
Kuligowski Kazimierz 309
Kułaga Krzysztof 289
Künzel 73
Kupisiński R. 198
Küpper Tobias 330, 335
Kuriata A. 298, 301, 302, 306, 307, 310, 313–315

- Kurpiel A. 263
Kurzyńska Marta 189
Kuske Albrecht 178
Kuske Hermann 178
Kuske Otto 159, 177–193, 196
Kwaśniewski Aleksander 308
Kwiatkowska Anna 311
Kwiatkowski Bronisław 277
- Lane M.A. 198
Lange B. 47, 64, 66, 76,
Lechelt Peter 329–332, 335, 336
Leick Erich 199, 213, 217
Lemcke H. 24, 26
Lesiński H. 48, 49
Leśniewska Krystyna 313
Lettow 29
Lettow Heinrich von 30
Lettow Hinrik 30
Lewandowski Tadeusz 11, 14
Lindmajer Józef 37, 45, 49, 51, 52, 57, 65, 66,
73, 90, 137, 138, 140, 143, 145, 146, 148
Lis 221
Lohse H. 93
Lubinus 23, 24, 26, 27
Lucejko Leon 229
Lück Gertrud 178
Luranc Z. 270
- Łagodzicz Janina 237
Łazarek A. 39
Łucejko Bronisław 225
Łucejko Edek 225, 228
Łucejko Irena 229
Łucejko Jasia 228, 230
Łucejko Jerzy 220, 225–227, 230, 231
Łucejko Józefa 225
Łucejkowie 219, 220
- Madeja-Grzyb M. 198
Magierski Bolesław 241, 242
Majdańska E. 224
Majdańska Ewa 224, 314
Majewski A. 282
Maleńcia 244
Maltzahn-Gültz Helmuth von 148
Markowicz Stanisław 289
Marquardt Karl Friedrich 201, 213, 214, 217
- Marschall E.A. 91
Maschke 137
Massow 29, 30
Massow Ewald von 30
Massow Mikes von 30
Matejko Jan 19, 20, 236
Matysiak Stefan 287
Meissner H. 151
Meitzen A. 80
Mellenthin 40
Michaelis 29
Michaelis E. 24, 26, 28, 30
Michaelis Friedrich Wilhelm von 30
Mierzwiński Ryszard 272, 273, 277–279,
281, 282
Mieszko II 20, 21
Mikołajczyk M. 266, 267, 269–271, 273,
275, 277, 280–282, 285–288
Milewski Alfons 257
Minc Hilary 234
Mirek Z. 199
Mirga Andrzej 238
Misiewicz Józef 198, 199
Mordacz J. 259
Morgała A. 268
Możdżyńska Katarzyna 308
Mróz Lech 238
Müffling Karl von 15
Müller F. 23
Müller G. 80
Müller K.A. 93
Müller Nils 326
Müller Wilhelm 213, 214, 217
Münchow 29
Münchow Alexander Grafen von 30
- Napoleon 48, 50
Nathe Lars 330, 335
Natzmer 24, 29
Natzmer Antonius 30
Natzmer Heinrich 30
Nocuń P. 30
Nora P. 8
- Okrzeja Stefan 236
Olthoff Ulfried 327, 329, 330, 335, 336
Opuszek 224
Opuszek Barbara 221

- Opuszek Cecylia 221
Opuszek Dominik 221
Opuszek Henryk 221
Opuszek Irena 221
Osthoff G. 91
Otte Hugo 12, 213, 214, 217
- Panek M. 267
Pankowski S. 12
Parus Waldemar 265
Patejczuk Józef 290
Pawel von 72
Pawlak S. 22
Pencarski Kacper 87, 150, 151, 154
Perlbach M. 25
Peters-Pasztor U. 194
Pflugradt Franz 194
Pflugradt Gustaw 194
Pilsach Ernst Karl Senfft von 60
Pioskowiak Dominika 319, 330, 335
Pisters Peter 326, 329, 330, 335
Podewils 29
Podewils Adam von 30
Podkański Alfred 289
Podlasiewski Andrzej 289
Poprawska Maria 233, 236, 243, 247
Potomska Renata (z d. Łucejko) 219, 228
Preuss Hans 213, 217
Protasiewicz Andrzej 308, 310, 311
Prus Mirosława 297, 302, 303
Puttkamer von 40
- Radamm W. 50
Radde 47
Radomski M. 198
Rafalski H.J. 194
Ramel 29, 30
Ramel Heinrich von 30
Randia 248
Rapacki Marian 236, 240
Ratke Beate 330, 335
Rączkowski Włodzimierz 7
Reich H. 147, 151, 153
Römer Friedrich 214, 217
Rosenow C.H. 57, 74
Rosenow K. 47, 51, 52, 67, 70, 74, 75, 79, 148, 190, 199
Rosik Zygmunt 315
- Rospond S. 76
Ross L. 23
Rostański K. 198
Roszkowscy M. i T. 246, 247
Różycki 219
Różycki Antoni 231
Rubin 246
Ruprecht H. 142, 143
- Sacken E. 12
Salmonowicz S. 37
Sanitz von 28, 29
Sawka-Sass Mariola 302
Schadewald Ralf 330, 335
Schlieffen von 40
Schmettau 14, 26
Schmidt Th. 64
Schoeps Heinrich Adolf 213, 214, 217
Schönberg Moritz Haubold von 53, 54
Schubert Volker 330, 335
Schübner 40, 63
Schulenburg 29
Schulenburg August Karl Jacob von 30
Schuller Gerhard 326, 330, 335
Schulz Anne 330, 335
Schulze Dawid 330, 335
Schwamborn I. 185
Schwandes 40
Schwerin von 39
Seden Carl von 91
Sellheim I. 159, 162–173, 176
Seneta W. 199
Sievers G. 52, 54
Sitarz B. 39
Skolimowska Kamila 315
Smyso de Wustronits 24
Sobisz Zbigniew 197–199, 201, 214
Sobolewski Tadeusz 243
Solecki G. 179, 183, 185, 188–190
Sroka Jan 7, 237, 321, 322, 324, 328, 329, 332–335
Stasiak Paweł 255, 256
Staszak Sławomir 238
Stegewentz Derk 322, 332
Stein 37
Stelmach M. 39
Stępiński W. 49, 51, 138, 140, 142
Stoebbe A. 47, 52, 73, 151

- Storm-Rusche A. 159, 180, 182, 183, 186, 187, 190, 192
Strauch Bruno 177
Strelow 62
Strzechowska Leontyna 231
Stubenrauch Adolf 177
Suchodolski S. 21
Sypniewski Stanisław 290
Szuba M. 12, 13
Szukała Maciej 37–39
Szulist W. 49
Szultka Z. 49
Szulczyńska J. 65
Szybowska U. 198
- Śpiewakowski Eugeniusz Ryszard 198
Świątkowska Małgorzata 295, 302, 304, 311, 315
Świętopełk Gdański 22
- Teodozjusz II 20
Tietze 56
Timmermann Esther 330, 335
Tkacz-Laskowska 159, 185
Topolski Jerzy 7
Tousta Joanna 308
Treder Felix 177
Trojanek Bogdan 250
Truchan M. 199
Tuan Y. 9
Turczyn T. 12
- Vollack M. 47, 50, 52, 79, 90, 137, 139–144, 146–151, 154, 155
Voß 40
- Wahl Sonja 330, 335
Walkiewicz L. 26
Wasiuk Wiesława 308
Wedemeyer von 39
Wegener Thorsten 330, 335
Werlich R.G. 28
Werthen Caroline 175
- Westphalen Ferdinand Otto W.H. von 60
Wever Hanne 327, 330, 335
Wielopolski A. 37, 47, 49, 51, 63, 64
Winiarczyk Mieczysław 289
Winter H. 159, 180, 182, 183, 186, 187, 190, 192
Witold, książę 19
Witschel Aline 329, 330, 335, 336
Włodarczyk E. 140
Włodarska Gabriela 159, 160
Włodarska-Koszutowska G. 159, 162–173, 176
Wodtke von 90, 91
Woedtke Carl Ludwig Reinhold von 40
Woedtke von 39, 42, 55, 65
Woislave 24
Wolf Daniela 330, 335
Woźniak Adam 278, 279, 281, 287
Wróbel Agata 315
Wybranowski D. 22, 23
Wynterfeld Borchart 31
Wyspiański Stanisław 19, 20, 259, 260
Wyszyński S. 102
- Zaddach 62
Zaghentze Henning von 28
Zajac A. 199
Zajac Ewa 308, 311
Zajac M. 199
Zawadzki Aleksander 234
Ziarnek K. 199
Zielińska Danuta 238
Zinsmeyer Auguste 184, 185
Zitzewitz 29
Zitzewitz Rüdiger Otto von 30
Zyska W. 214
- Żelazny Jerzy 237
Żeromski Stefan 257, 258, 304
Żukowski W. 213
Żurowski Antoni 256
Żyluk Bartosz 11

Indeks nazw geograficznych

- Akazienstrasse 16
Am Bahntor (obecnie Jedności Narodowej)
164
Angermünde 89, 138
Anglia 234
Anklam 50, 64
Austria 141
- Bałtyk 219, 319
Bantow 22
Barcino 64, 65
Barwice 103
Barzowice 71, 76, 81, 115
Baszta Czarownic 162
Bawaria 137
Berlin 41, 47–50, 53, 55, 56, 59, 60, 61, 67,
71, 74, 75, 84, 85, 88, 89, 93, 96, 98,
100, 106, 111–113, 136–141, 144, 148,
155–157, 160, 178, 215, 313
Berlin-Dahlem 96
Białęcino 24
Białogard 47, 51, 97, 109, 139, 141, 146,
150
Biały Bór 98, 146
Bielkowo 72, 75, 126, 131
Biesowice 71
Bismarckstrasse (obecnie Sienkiewicza)
164
Bobolice 49, 81, 91, 103, 109, 110, 115, 150
Bobrowice 16, 17, 23, 25, 50, 73, 80, 90,
101, 122, 123
Bobrowiczki 17, 25, 101
Boleszewo 23, 24, 73, 77, 78, 127, 202, 207
Bolonia 197
Borkowo 122, 123, 151
Bożanka 186
- Bożenice 123
Brama Młyńska 162
Brama Słupska 31, 191
Brandenburgia 47
Brańsk 221
Brema 319
Brzeście 120, 121, 203, 205
Brzezie 76
Bukowo 25
Bukowo jezioro 192
Bukowo Morskie 74, 131, 211
Bukowo Sławieńskie 151
Buszyno 203
Bydgoszcz 140, 229, 259, 281
Bylica 70
Bylino 178
Bytów 47, 64, 71, 88, 97, 109, 147, 155, 177
Bzowo 23, 120, 133
- Capri 199, 203
Cedynia 22
Ceppel 31
Cetuń 97, 209, 210
Charbrowo 13
Chateaulin 313
Chocimino 134, 135, 151, 204, 205
Chomiec 60, 61, 66, 68, 69, 121, 122, 133
Chomnica 212
Chorowo 76
Ciecholub 49
Cisowo 70, 77, 78, 93, 116, 117
Czachowo 22
Czaplinek 103
Czechosłowacja 238
Czechy 313
Człuchów 47, 146, 277, 278

- Damnica** 169, 170, 175
Dania 141
Darłowo 33, 35, 37, 47, 48, 52–58, 60–62, 67, 69–79, 81, 88, 110, 114, 116, 128, 131, 146–148, 155, 157, 194, 196, 198, 199, 201–204, 206, 207, 209, 211, 212, 216, 217, 219–225, 228, 230–232, 253–261, 263–265, 270, 271, 273, 282, 285–288, 290, 294, 295, 297–299, 301–307, 309, 311–313, 315–318, 330, 335
Darłówek 55–57, 75, 81, 114, 203, 204, 207, 209, 211, 294
Darnowo 60, 61, 68, 69, 71
Dąbie 26, 50
Dąbki 131, 208
Dąbkowice 192
Dąbrowa 79, 100, 124
Dęblin 281
Dobiesław 74, 75, 78, 79, 126, 130
Dobrzęcin 77, 78, 119
Dolna Saksonia 31
Domachowo 122, 123, 151
Domasławice 52
Drawno 39
Drawsko 97, 109, 139, 183
Dretyń 60, 66, 71, 121, 177, 184
Drozdowo 77, 78, 93, 117
Drzeńsko 210
Duisburg 312
Duninowo 58, 149
Dybowo 15, 16
Dzierżęcin 70
Dziwnów 270
Dźwirzyno 270

Eberswalde 89, 138, 178
Europa 10, 20, 51, 233, 234, 311–313, 322, 332
Europa Wschodnia 234

Francja 49, 50, 141, 234, 331
Freienwalde 47
Fürth 137

Galicja 149
Garbno 73
Gdańsk 46–48, 50–53, 58, 60, 62, 64, 71, 81, 87–89, 90, 92, 100, 102, 113, 139, 140–144, 147, 148, 154, 155, 217, 273, 280, 281, 283, 285, 287
Gdańska ulica 31
Gdańsk Nowy Port 287
Gdańsk Wrzeszcz 273, 280, 283
Goleniów 50, 89, 281
Golęcino 149
Gołogóra 91, 135, 151, 208, 209
Gorzebadź 51
Gorzyca 23, 71, 79, 126
Górsko 77, 118, 207
Góry Izerskie 12
Grabowa rzeka 24, 71, 79, 143
Grabowo 78, 79, 124
Grimmen 313
Grosse Auckerstrasse (obecnie Słowackiego) 164
Grunwald 19, 20
Gryfice 50
Grzmiąca 150
Grzybno 74

Hamburg 90, 330, 336
Hinterpommern 47, 52, 54, 161, 174
Hiszpania 234
Höhlenstrasse 164
Homberg 312
Hospitastrasse 162

Indie 233, 245
Iwęcino 25, 96, 127, 211

Jacinki 58, 73, 74, 80, 114, 122, 123, 151, 206
Jana Pawła II ulica 104, 310
Janiewice 23
Janiewickie Bagno 14
Jarosławiec 115, 116, 202, 203, 205, 207–212, 271
Jedności Narodowej ulica 102, 164
Jezierzany 76, 115, 116
Jeżyce 74–76, 125, 126, 130
Jeżyczki 76, 94, 126

Kadłubówka 221
Kalisz 303
Kraków 234, 238, 268, 281, 310, 311
Kambodża 20
Kamienno jezioro 205, 206

- Kamień Pomorski 28
Kanin 22, 23, 71, 73, 75, 76, 78, 79, 81, 115, 116
Karlino 97, 109
Karnieszewice 50, 90, 100
Karsino 70, 116
Kartuzy 143
Karwice 24, 25, 50, 53–57, 60, 61, 68, 69, 78, 79, 81, 88, 90, 101, 114, 121
Karżnice 194, 195
Kawcze 81
Kawno 100
Kapielowa ulica 235
Kępice 5, 76
Kępiny 103, 105
Kępsko 209
Kleszcze 72
Kłós 51, 110
Kobylnica 169
Kołobrzeg 24, 47, 50, 57, 84, 95, 97, 108, 109, 139, 141, 143, 147, 150, 157, 181, 182, 228, 271
Komorczyn 78
Komorowo 77, 78, 116, 202, 209
Kopań 23, 77, 78, 116, 117, 202, 209
Kopnica 58, 116, 206
Korea 267, 273
Korfantego ulica 178
Korlino 70, 77, 78, 117
Korzybie 58, 64, 71, 76, 77, 81, 115, 146, 147, 153–155
Kosierzewo 23, 106, 107, 121, 151, 154
Koszalin 46–53, 62, 66, 67, 70, 71, 74–77, 81, 83, 84, 87–91, 94, 97, 98, 108, 110, 111, 113, 114, 135, 139, 141–144, 147, 149, 151, 155, 178, 196, 237, 273, 280, 281, 284, 296, 303, 304, 311
Koszalin rejencja 38, 39, 41, 42, 54, 55, 60, 64, 70, 80, 88, 91, 92, 94, 95, 97, 98, 108, 109, 146, 151, 155
Koszalińska ulica 102, 104
Kościernica 49, 81, 210
Kościerzyna 155
Kościół Mariacki 162
kościół zamkowy 162
Kowalewice 96
Kowno 180
Kozino 173
Kraków 137, 234, 238, 263, 268, 281, 310, 311
Krag 49, 52, 58, 60, 65, 67, 71, 76–78, 81, 93, 105, 106, 121, 123, 151, 153, 207, 210
Krag jezioro 210
Kreis Schlawe, 87, 91, 136, 158
Królestwo Jerozolimy 20
Królestwo Prus 49
Królewice 203, 207, 208, 211
Królewiec 48, 113
Królewó 70, 78, 117, 206, 207, 210, 211
Krupy 23, 49, 53, 73–75, 79, 116, 128
Krytno 77, 123
Krzyż 140
Kusice 78, 79, 124, 125
Kwasowo 16, 17, 23, 25–28, 30, 107, 121, 209
Kwiecko jezioro 205, 206

Łaski 73, 77, 78, 91, 122, 123, 151
Lejkowo 73, 74, 79, 122, 123, 125, 151, 204
Lębork 47, 64, 89, 97, 109, 113, 135, 143, 144, 155
Łędowo 173
Litwa 178, 180
Locri 313
Londyn 233, 313
Lübbersdorf 160
Lubeka 90

Łącko 115, 116, 131, 203
Łeba 283, 329, 335
Łętowo 23, 202, 205, 206, 211
Łobez 139
Łokwice 104
Łódź 295

Macedonia 199
Machowina 172
Malbork 47, 140
Malechowo 23, 50, 75, 76, 90, 94, 101, 111, 113, 125, 126, 204
Manowo 151
Marszewo 70, 77, 78, 118, 209, 212
Masłowice 58, 70, 116
Mazów 22, 23
Meklemburgia 160, 161, 194
Meklemburgia-Strelitz 160
Mescherin 189
Miastko 49, 60, 64, 66, 71, 81, 95, 97–99, 108–110, 122, 146, 155, 177

- Mielec 275, 276, 291
Mierzęce 273
Mirow 160, 161
Mniszy Las 12, 13
Morze Bałtyckie 269, 276
Możdżanowo 58
Mysłowice 331, 334
Mzdowo 76
- Naclaw 73, 91, 151, 153
Naćmierz 76, 78, 117, 203
Neubrandenburg 160
Neugarten 160
Nida 52
Niemcy 155, 249
Niemen 180
Niemica 74, 78, 79, 100, 101, 111, 124, 125, 202
Nogat 140
Norymberga 137
Nosalin 23
Noskovo 23, 50, 90, 102, 129, 205
Nowe Pomorze Przednie 50
Nowogard 50, 89
Nowy Jarosław 79, 94, 128
Nowy Kraków 79, 130
Nowy Żytnik 106
- Odra 189
Osowo 65, 71, 76
Ostrowiec 24, 48, 49, 58, 60, 65, 67–69, 71, 79, 81, 88, 106, 121, 151, 209
Oświęcim 238
- Padwa 197
Pałowo 48, 58, 75, 118
Paprotki 23, 24, 125
Paryż 313
Paschenburg 320–322, 332, 334, 335
Pasewalk 50
Pękanino 50, 90, 100
Pęzin (Pansin) 38
Pieńkowo 58, 67, 70, 116
Pieszcz 58, 75, 118, 206
Piła 146, 150
Ploty 50, 164
Poczdami 50, 89, 137
Podgórci 24, 151, 203
Podgórcy 153
Pojezierze Bytowskie 177
Pojezierze Sternberg 160
Polanów 37, 49, 52, 58–61, 65–72, 74, 76–81, 87–89, 92, 94, 97–99, 103–108, 110, 113–115, 121, 122, 126, 127, 134, 149–155, 157, 180, 198, 202, 206, 217
Polska 238, 275, 313
Połczyn 178, 196
Pomilowo 25, 78, 94, 120, 121, 151
Pomorze 39, 46, 47, 50, 52, 96, 141, 159, 160, 194, 195, 213, 224, 228, 231, 238, 293
Pomorze Tylne 47, 52, 96
Pomorze Zachodnie 213
Pompeje 199
Postomino 48, 61, 62, 70, 71, 75, 77, 78, 81, 88, 111, 116–118, 148, 149
Powidz 208
Poznań 7, 139, 140, 146, 150, 229, 310
Prusy 47, 50, 140, 141
Przystawy 75, 76, 126, 143
- Querstrasse 163
- Racibórz 98, 104
Radosław 75, 81, 96, 149
Ratajki 58, 77, 81, 123
Reblino 48, 76, 79, 90, 94, 100, 111, 118, 119
Redychowo 15, 27–30, 32
Rheinhausen 312
Rinteln 320–322, 332, 334, 335
Rosocha 98, 126, 127, 206
Rugia 109
Runowo 76, 119, 139
Rusinowo 78, 117, 207, 211, 212
Rusko 49, 55, 73, 74, 79, 126, 210
Rybaka pomnik 254
Ryszczewo 23, 90, 101
Rzepkowo 72
Rzym 187
- Samostrzel 104
Sanok 254
Sarstedt 312
Schlawe 14, 35, 37, 39, 42, 43, 75, 87, 89, 103, 113, 115, 116, 118, 120, 121, 129, 131, 136, 158, 190, 217
Schwichtenberg 160

- Sianów 37, 48–51, 58, 67, 70, 72, 73, 75,
77, 79–81, 87, 90, 92, 96, 97, 100, 110,
111, 113, 114, 123, 124, 142, 143, 147,
148, 198, 204, 217, 237
Sieciemin 78, 79, 124
Siemyśl 178
Sierakowo Sławieńskie 49
Sińczyca 128
Skibno 72–74, 79, 81, 114, 126, 142, 149
Skłodowskiej ulica 102
Sławno 7, 14, 18, 28, 33–35, 37, 38, 46–50,
52, 53, 60, 62, 65–69, 71, 73–76, 78,
79, 81, 88, 90, 92, 97, 101–103, 106,
107, 109, 110, 113, 115–118, 121, 128,
131, 142–155, 157, 202–212, 217, 233,
251, 304, 312, 321, 323, 325, 331–335
Sławsko 75, 81, 96, 118, 206
Słonowice 76, 79, 119, 120
Słowino 23, 73, 77, 78, 127, 135
Słupia 167
Słupsk 45–47, 51–54, 56, 57, 60, 62, 64, 65,
71, 76–79, 81, 87, 89, 90, 96–98, 109,
111, 113, 137, 141–146, 155, 159–161,
163–167, 174–177, 196–199, 217, 221,
303, 304
słupski powiat 58, 60, 61, 67, 69, 71, 77,
92, 100, 108, 113
Słutów 189
Smardzewo 11, 16, 17, 23, 25–27, 31, 32
Smuga 209
Sopot 46, 144
Sowno 58, 77, 78, 91, 93, 103, 209
Staniewice 48, 75, 81, 94, 118, 129, 149, 192
Stanisława Wyspiańskiego ulica 259, 260
Stany Zjednoczone 20
Stargard 38, 46, 47, 55, 62, 139, 140–143,
158
Starnice 168
Starogard 25
Stary Jarosław 23, 48, 49, 53, 73–75, 79,
81, 94, 96, 116, 128
Stary Kraków 23, 73, 75, 115, 116
Stary Żelibórz 98, 104
Stefana Żeromskiego ulica 257, 304
Stodolniana ulica 257
Stralsund 28, 109
Strzelce Krajeńskie (Kreis Friedeberg) 39
Sucha Koszalińska 74
Suchorze 60, 61, 64, 66, 71, 76, 115
Sudety 199
Sulechowo 125, 202, 204
Sulechówko 125, 151
Swołowo 22, 23
Sycevice 50, 80, 100, 113
Szamotuły 196
Szczecin 37–39, 41, 46–48, 50–53, 55, 58,
60, 64, 71, 81, 83, 87–89, 92–96, 98–
100, 108, 109, 113–131, 135, 137–141,
143–146, 148, 155, 159, 171, 172, 174–
176, 178–181, 183–185, 187–191, 193,
196, 263–265, 267, 270, 271, 273, 281,
284, 287
Szczecinek 97, 98, 109, 139, 146, 150, 155,
179, 242, 243, 311
Ściegnica 76, 133
Śląsk 319
Świdwin 97, 109, 139, 273
Świerczyna 12, 123
Świerkowe Chaty 15
Święcianowo 73, 122, 123, 151
Świnoujście 39, 271
Tarnów 238
Tczew 47, 140
Tomaszów Mazowiecki 273
Trzebiatów 271
Trzebież (Ziegenort) 181
Trzemielowo 172
Tuczno 43
Tychowo 23, 53, 58, 61, 62, 71, 79, 81, 94,
120, 203, 204, 207, 208, 211
Ugacie 151, 154
USA 238, 268, 270, 309, 319
Ustka 48, 57, 60–62, 69–71, 73, 75–78, 81,
88, 116, 146, 149, 155, 281
Warcino 65, 76, 88, 147, 167, 191
Warszkowo 23, 25, 58, 61, 76, 81, 102, 115
Warszkówko 25
Wejherowo 143
Węgorzewo 87, 98, 123
Węgorzewo Koszalińskie 96, 123
Węgry 238
Wicko 12, 13, 22, 35, 203, 207, 209, 286

- Wicko jezioro 285, 286
Wicko Morskie 205, 210, 211, 271, 286
Widzino 172
Wiekowo 78, 79, 126, 130, 132
Wielin 76–78, 94, 108, 122
Wielkopolska 140, 178
Wieprza 4, 71, 143, 146, 190, 235
Wierciszewo 72, 96, 126, 127
Wietrzno 134, 151
Wilhelmstrasse 164
Wilkowice 23
Wismar 160
województwo białostockie 221
województwo koszalińskie 304
województwo zachodniopomorskie 290, 310, 311
Wojska Polskiego Aleje 254, 255–257, 261
Wollweberstrasse 164
Wolności ulica 104
Wołowo 199
Wrocław 198, 245, 263, 264
Wrząca 76, 79, 119
Wrześnica 23, 100, 102, 129
Wysoczyzna Polanowska 177, 180
Wyszyńskiego plac 102
Zagłębie Ruhry 155
Zajaczkowo 172
Zalasewo 11
Zaleskie 60, 61, 71, 149
Zegocino 24, 73, 94, 96, 122, 123, 125, 151
Zębowo 118, 119, 132
Zieleniewo 178
Zielonka 210
ziemia sławieńska 7, 12, 14, 22, 23, 25, 28, 32, 33, 45–47, 50, 76, 80, 93, 110, 137, 159, 160, 190
Ziemia Święta 12
Ziemie Odzyskane 219
Ziemie Zachodnie 233
Złakowo 77, 78, 93, 117, 149, 212
Złocieniec 139
Związek Radziecki (ZSRR) 9, 267, 268, 276
Żegocino 23–25, 73, 94, 96, 122, 123, 125, 151
Żelki 173
Żukowo Morskie 74, 131, 204, 209
Żukowo Sławieńskie 49, 78
Żydowo 72, 91, 92, 98, 103, 104, 111, 115, 134, 151–153, 186, 198, 202–208, 210–212

Fundacja „Dziedzictwo” powstała w 1991 roku w Sławnie. Jej celem jest szeroko rozumiana ochrona zabytków archeologicznych ziemi sławieńskiej, a także ochrona krajobrazu kulturowego, którego częścią jest dziedzictwo archeologiczne. Działalność Fundacji polega na: finansowaniu i organizacyjnym wspieraniu badań naukowych, publikowaniu i upowszechnianiu wyników tych badań, wspomaganiu działalności konserwatorskiej, współpracy z władzami lokalnymi w aktywnej ochronie dziedzictwa kulturowego i włączaniu go w życie społeczne mieszkańców, prowadzeniu działalności popularyzującej zabytki oraz krajobraz kulturowy, a także uczestnictwo w procesie wychowania dzieci i młodzieży z naciskiem na kształtowanie świadomości historycznej i szacunku dla świadectw przeszłości.

Od 2002 roku Fundacja wydaje serię *Historia i kultura Ziemi Sławieńskiej*. Podejmuje w niej problematykę procesów historycznych, kulturowych i przyrodniczych kształtujących przeszłe i współczesne oblicze ziemi sławieńskiej. Wszystkie publikacje Fundacji „Dziedzictwo” dostępne są na stronie: www.archeo.edu.pl/dziedzictwo

* * *

Fundacja „Dziedzictwo”
ul. Mielczarskiego 7/5, 76-100 Sławno
www.archeo.edu.pl/dziedzictwo

ISBN: 978-83-971211-3-3

